

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Er beteckning: Fö2025/00151

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm län (Länsstyrelsen) tillstyrker i allt väsentligt förslagen i utredningen gällande personalförsörjningen i det civila försvaret, men ger vissa medskick till specifika avsnitt i utredningen.

17.2.1 Civilplikt behövs för att tillgodose vissa behov av personalförstärkning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag med bredare aktivering av civilplikt. Länsstyrelsen har svarat på remissen av Jordbruksverkets och Livsmedelsverkets rapport *Reglering av veterinärpersonal med mera vid höjd beredskap LI2024/01748* och hänvisar till de synpunkter som lämnats där gällande veterinärverksamhet och behovet av civilplikt.

17.2.5 Frivilliga försvarsorganisationer bör få en större roll för personalförsörjningen

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att ge MSB i uppdrag att i samverkan med Försvarsmakten utreda hur de frivilliga försvarsorganisationernas roll i personalförsörjningen av det civila försvaret kan stärkas.

I detta uppdrag anser Länsstyrelsen vidare att en kartläggning av yngre och medelålders generationers intresse och deltagande i de frivilliga försvarsorganisationerna bör ingå. Planeringen för frivilliga försvarsorganisationer och frivilliga uppdrag behöver vara grundat i på vilket sätt dagens arbetsföra befolkning är villig att engagera sig och på vilka villkor. Nuvarande medlemmar i frivilliga försvarsorganisationer har en hög snittålder och intresset för att delta i frivilliga försvarsorganisationer delas inte nödvändigtvis av yngre generationer.

Utöver ovan är det också viktigt att undersöka hur och om kommuner, regioner och privat sektor ska använda sig av frivilliga utanför och inom ramen för de frivilliga försvarsorganisationerna enligt förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Samt om de kompetenser som de frivilliga försvarsorganisationerna besitter är de kompetenser som behövs inom dagens civila försvar eller om nya områden behöver utforskas.

18.15 Hantering av avlidna och begravningsverksamhet

Länsstyrelsen noterar att frågan om vilken myndighet som har huvudansvar för begravningsverksamhet behöver redas ut och beslutas innan en utredning om tillhörande civilplikt inom området kan påbörjas. I Stockholms län är Svenska kyrkans församlingar och Stockholms kommun huvudmän för begravningsverksamheten. Eftersom dessa huvudmän ansvarar för en fjärdedel av Sveriges totala befolkning är frågan särskilt relevant utifrån ett länsperspektiv.

19.3 Beredskapsregistrering i det civila försvaret

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om användningen av begreppet beredskapsregistrering och att det endast är de som inte tillhör den ordinarie personalen som bör beredskapsregistreras. Länsstyrelsen ser att en tydligare uppdelning mellan krigsplacering och beredskapsregistrering, samt allmän tjänsteplikt, kan förtydliga ramverket och förenkla administrationen framgent. Fördelen bedöms också överväga det administrativa arbetet att avregistrera anställd personal i en krigsorganisation som enligt förslaget inte ska vara beredskapsregistrerad.

Länsstyrelsen ser positivt på att det i utredningen föreslås en lösningsmodell för tvister mellan aktörer inom civilförsvaret, där

lämpligast placering för en viss individ som inte kan lösas i samförstånd ska hänskjutas till berörd civilområdeschef.

Länsstyrelsen har dock synpunkter på utredningens förslag att en författningsreglering inte behövs. I utredningen anges som skäl att antalet svårlösta konkurrenssituationer mellan bemanningsansvariga bör vara så få att de inte hotar det civila försvaret på systemnivå. Samtidigt anges i utredningen att de situationer som uppstår kan vara tidskrävande och det konstateras att systemet med krigsplacering och personalförsörjning inte har varit särskilt tydligt historiskt. Givet detta ser Länsstyrelsen behov av att föreslagen tvistelösning regleras i författning.

19.5.6 Näringsidkare som deltar i totalförsvaret inom kommuners och regioners verksamhetsområden

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om förtydliganden gällande personalförsörjning för näringsidkare och noterar att det perspektivet kompletterar, och bör synkroniseras med, utredningen om *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig* SOU 2024:65.

26.4 En funktion eller sektor för personalförsörjningsfrågor

Länsstyrelsen instämmer att en tydlig nationell inriktning behövs för att skapa en stark utveckling på området. Oavsett i vilken form styrning sker, om det är genom upprättande av en funktion eller sektor, är det viktigt att det är tydligt inramat hur arbetet ska föras vidare. Utmaningarna med personalförsörjningen idag är viktiga att lösa, framför allt den privat-offentliga samverkan, när totalförsvarsviktig civil verksamhet i stor utsträckning bedrivs av privata aktörer.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad länsöverdirektör Helena Remnerud med handläggarna Elena Alvarez Blomgren och Sandra Buijsse som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnad chefsjurist Shiva Norvad, kanslichef Gunilla Runberg och avdelningschef Håkan Larsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.